

i simplicističkim frazama zavodi mase radnog naroda ostavljenog samog sebi, i da popunjava napuštene pozicije jedne preživele i izvetrele nauke.

To je očevidno i razlog da svetska demokratija radije paktira i sa konzervatizmom i sa boljševizmom nego sa fašizmom i nacional-socijalizmom.

Znači dalje, poburžovljavanje, u jednom širem smislu povarošavanje ne samo radničkih masa grada, nego, što je još teže i kobnije, znači definitivno uništavanje sela ne samo kao večitog nosioca narodne kulture, nego i kao večite rezerve same gradske kulture, uništavanje koje se vrši industrijalizacijom i kolektivizacijom sela, kao što je privatni kapitalizam i industrijalizam učinio sa engleskim selom, koje je, kako izgleda, nepovratno upropašćeno.

Kad kažemo povarošavanje, mislimo na ono odvajanje narodnih masa od zemlje, od doma, od otadžbine i njihovo pretvaranje ne samo u varoški proletarijat nego u varoški mentalitet, varoški tip, odvojen od zemlje, od domaje, od nacije, internacionalizovan, i osuđen da u trećoj ili četvrtoj generaciji izumre, i za to biološki predodređen za materijalističko shvatanje i iskorišćavanje života.

Samo varoški mentalitet mogao je stvoriti parole internacionalizma, kao što je samo iz jednostranog proćuvanja varoških odnosa ne pojimljući ni umor a još manje srcem i dušom selo – mogao Marks da stvori svoju koliko simplicističku toliko lažnu već i zbog samog simplicizma nauku. Kao i većina njegovih sunarodnika sposobnih imitatora i pretvarača tuđih koncepcija, no nesposobnih za velike originalne ideje, on je vrlo jednostavno, kako sam kaže, izvrnuo Hegelovu osnovnu filozofsku ideju i koncepciju tumbе – na teme – i od apsolutnog idealizma kojim vlada kozmosom i istorijom ljudskom on je tim prostim pretvaranjem stvorio istorijski materijalizam, izdvojivši ekonomske faktore iz njihovih idejnih veza i proglasivši ih za glavne i jedine ne pokretače ljudske istorije.

U tom materijalističkom shvatanju istorije, marksizam je našao vernog saveznika u demokratiji i stvaranje socijalne demokratije bila je prirodna i nužna sinteza marksizma i buržuizma, kapitalizma i proleterstva. Samo što